

Люси, Мати — Lussy, Mathis — французски музикален теоретик и изследвател, особено на ритъма, род. 8 апр. 1828 в Станс (Швейцария), умр. 21 ян. 1910 в Монтрьо, ученик на абат Бустингер и на свещеник Негели, след което отива в Париж, дете е живял като частен учител по пиано. Трудове: „Ръководство за музикалното изразяване“ (1783) (*Traité de l'expression musicale*), в което съчинение една голъма част е посветена на музикалния ритъм, по-късно разширена—тази част е излъзла в отделна книга, под надслов „Le rythme musical“ (1883), после — „Анакрузата в модерната музика“ (1903), „История на музикалната нотация“ (1882). Изучаванията на Л. сж ценен принос към установяване теорията на ритъма.

Лютер, Мартин—Luther, Martin—великия реформатор и създател на първата книга пѣснопѣния за протестантската църква (род. 10 ноем. 1483 в Айслебен, умр. 18 февр. 1546 с. т.). Голѣмъ поклонник на музиката, Л. не само е пишалъ текстове на духовни пѣсни, но и съчинявалъ мелодии за нѣкои отъ тѣхъ. Отъ 137 мелодии, които се намиратъ в поменатата първа книга протестантски пѣснопѣния, тѣзи на хоралитѣ: „Eine feste Burg ist unser Gott“ и „Wir glauben all, an einen Gott“ сж на Л.

Лютие, фр. luthier — 1) този, който владѣе изкуството за свирене на лютна; 2) у французитѣ — тѣзи, които правятъ (изработватъ) струини инструменти. Преди Ераръ (гл. т.) да започне фабрикуване на арфи — и изработващитѣ този инструментъ сж се наричали Л.

Лютна, лаута лат. testudo, lutina, исп. laud, ит. liuto, фр. luth, нѣм. Laute — име на единъ отъ най-старитѣ струини инструменти, съществувашъ отъ III в. сл. Хр., пренесенъ отъ Азия (Персия) чрезъ арабитѣ въ Испания, откъдето се разпространява по цѣла Европа. Корпусътъ на Л. е силно изпъкналъ и прилича на полукруша, съ дълга шийка (дрѣжка), съ 5 чифта струни и една отдѣлна (отъ които най-високага служи за изпълнение на мелодията) — опънати надъ грифа, до като другитѣ — басовитѣ

корди, сж отстрани на грифа, и се употребяватъ само праздни. Желанието да се увеличи тоновия обемъ на Л-та е довело до поставяне на басови струни, и удължаване на струнитѣ и на самата шийка. Строятъ на Л. се е измѣнялъ — билъ е различенъ въ различнитѣ мѣста и времена, но най-разпространения въ XVII до XVIII в. е билъ G c f a d' g' или A d f a d' f', и за басовитѣ: (G) F, E, D, C. За Л-та не сж се употребявали обикновенитѣ мензурални ноти, но особени буквени и цифрени знаци, наречени **лютнова (лаутова) табулатура** (гл. т.). Л. е била отъ XV-XVII в. много разпространенъ инструментъ за домашно музициране, понеже за него сж се правѣли преработки и на вокални (гласови) творби, както сега се правятъ извлѣчения за пиано; употребявала се е и като оркестровъ инструментъ до времето, когато цигулката, и по-късно пианото, се усъвършенствуватъ и я измѣстятъ окончателно изъ употребѣта.



Лютна

Лютнови инструменти — се наричатъ най-старитѣ, приличащи по форма, тоиъ и начинъ на свирене, на лютната, инструменти: **Теорбъ** или басова лаута, изнамѣренъ 1650 въ Италия, **мандора** или малка лютна, **мандора** или **мандола**, китара и всичкитѣ нейни разновидности, **пандура** или **пандурина** и др.

Лютнови табулатурни книги — се наричатъ сборки отъ материалъ за изпълнение на лютна — печатани, а голъма част, останали въ ръкописъ, се съхраняватъ въ библиотецитѣ на голѣмитѣ европейски градове. Риманъ дава въ своя музикаленъ лексиконъ единъ твърде голѣмъ показалецъ на лютновитѣ табулатурни книги, който, споредъ него, макаръ и непъленъ, обхваща три печатни страници, но отъ които се получава представа за голѣмната на лютновата литература.